

Štev. 17. Leto 4.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravljanje:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Resni trenutki v resnih časih.

Ako se zaveden železničar ozre v zgodovino delavskih borb nazaj za nekaj desetletij, vidi strašno izkoriščanje delovnih sil delavskega razreda. Železničar na železnici ni vedel za oddih. Od zore do trdega mraka je moral delati za plačico, ki so mu jo izplačevali. Od dela je šel domov, da se naspi in odpočije za drugi dan. Vmes, mimogrede, kadar je pač našel priliko, je poobedoval, povečerjal.

O, še žive železničarji-upokojenici, ki jim je znana ta doba.

Ali začel se je železničar organizirati. Počasi je šlo, a sila je pritiskala in železničar je ustvarjal vedno širši krog svoje organizacije. In uspehi so se kazali. Korak za korakom si je izvojeval, organiziran v organizirano moč, zboljšanje mezd, plač, dnevnic, zboljšanje delovnega položaja, razne druge udobnosti.

Delodajalec — uprava železnice — je strmel, stiskala pesti, udarila zdaj pa zdaj po prvoborilcih. Ali žrtve niso uplašile železničarjev. Žrtve so le še bolj krepile organizacijo in njeno moč. Zavest je zasijala v mnogih in mnogih in zavedali so se, da ni boja brez žrtev in ni uspeha brez boja. Delovni čas se ni več brezmejno izrabljaj, nego je bil določen za toliko in toliko ur. Starostno zavarovanje, penzijski in provizijski fond je bil ustanovljen, zakon-pragmatika in delavski pravilnik je bil uveljavljen.

Kdo bi v kratkem vse naštel, kar je dosegla organizacija železničarjev, ki je rastla in narastla v mogočno armado. S sotrpini, sodrugi, organizacijami celega sveta zvezana v mednarodno zvezo — internacionalo — je pomenila mogočno vejo vstajajočega delavskega razreda iz obiležja in enakosti tovarne živine k stopnji človeškega dostojanstva.

Delavski razred se je dvigal vedno višje, stopal na zgodovinsko pot preroditve človeške družbe in z njim je, kot mogočna veja delavskega razreda, stopal železničarski proletar. V njem je rastla zavest, da je človek in budila se je s to zavestjo zahteva, da živi človeka dostojno življenje.

Kapitalistom, delodajalcu-upravi, ta zavednost pri njej zaposlenih delovnih moči, železničarskega proletarijata, ni šla v račun. Niso pa mogli več te zavesti uničiti, niti zahtev po zboljšanju delovnih razmer odklanjati.

Kaj storiti? Treba zaježiti delavske zahteve, treba okrniti delavsko, železničarsko organizirano moč in skupnost. Nevarno misel, postati človek, enakovreden in enako priznan, treba zmešati.

Legendo babilonskega stolpa treba oživitvoriti.

In zgodilo se je.

Tisto v Trstu, ko so pristaniški delavci zaštrajkali in jim je skočilo v hrbet, je vstalo v ogabni obliki. »Imam jih na razpolago,« je pisal vodja tistega ogabnega kapitalistom. »Imam delavcev na razpolago, ki so pripravljeni zlomiti štrajk.«

In kapitalist si je oddahnil.

»Protiutež sem iznašel,« je rekel zadovoljno. Z zlorabo narodnosti se bo dalo dvigajočo glavo dvonoge tovarne živine pritisniti k tlom.

In iz prirojenih, svetih čustev se je koval zopet nadalje kapital profita in drobci so padali v žepe v tej ali oni obliki »voditeljem« protiuteži. Narodnost, slovenstvo pa se zato ni pokazalo v reelni obliki nikjer.

ne je ostalo še zanaprej samo ideal — nedosegljiv, ki je ostal lep v besedah, a želodci so ostali lačni še naprej in zboljšanje delovnega položaja se ni izvršilo.

Dokazov po svetovni vojni je dovolj.

In ko je nastala Jugoslavija, narodna država vseh nas prej narodno zatiranih, se v gmotnem oziru ni spremenilo pri delavskem razredu prav nič. Sililo se ga je, da ostane tovarna živina tudi v narodni državi, da nima, dasi državljan, bonitete, biti in nastopati kot človek. Ker s plačo 700, 900, 1000, 1200 Din mesečno je to nemogoče.

Se več. Izpopolnilo se ni starostno zavarovanje. Delavci-železničarji, ki so lepo vsoto zlatih kron plačali v ta fond, so brez pokojnine, oziroma dobivajo le beraško podporo. Zakon-pragmatika je poslabšana, delavski pravilnik je ukinjen, stalnost je ukinjena.

Kdo bi vse našteval? Preveč je bilo vzeto, preveč se odvzema — nič se ne daje.

Organizacija železničarjev, ki je hotela čuvati pravice železničarjev in težko priborjene pridobitve, je bila zdesetkovana. Tisto iz Trsta, »protiutež«, so kapitalisti vrgli med železničarsko delavstvo, samo da se ne ustvari zopet močna mednarodna strokovna organizacija. Leta 1920. je tisti »protiutež« iz nekdanjega Trsta že zopet nastopil v zadovoljstvo delodajalcev.

Toda železničarski proletarijat se vendar prebujal. Zopet vstaja in se združuje v strokovno organizacijo mednarodnega pomena. Ker če to čuti za potrebno in prepotrebno kapitalist, v kartelih, trustih, če to čutijo za potrebno države v Društvu narodov, mora tudi delavec iti ista pota.

In on gre.

Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije je razrastel v močno organizacijo železničarskega proletarijata in je član mednarodne zveze železničarskega proletarijata celega sveta. ITF (Internacionalna Transportna Federacija) je strokovna mednarodna zveza železničarjev z 2.114.313 člani. Torej zaznamuje od lani porastek za 89.616 članov.

Priključenih strokovnih organizacij šteje 81 in to iz 32 držav. Izvenevropske države so: Argentinijska, Braziljska, Kanada, Angleška Indija, Holandska Indija, Palestina in Avstralija.

Tri glavne skupine ITF so imele dne 1. januarja 1929: železničarjev: 1.216.851, torej 57.55% (lani 1 milijon 197.251); mornarjev: 99.342, torej 4.70% (lani 71.838); transportnih delavcev: 798.120, torej 37.75% (lani 755.608).

V letošnjem letu se je to število še povečalo. Kajti ustanovila se je železničarska organizacija v Romuniji, zveza mornarjev v Estlandiji in strokovna organizacija polskih strojevodij. Poleg tega je odposlana delegacija ITF v Azijo, da uredi tajništvo ITF za celo Azijo.

Zavest, biti človek, raste. Resni trenutki v današnji resni dobi zahtevajo, da svoj »Jaz« priključimo k mogočni stavbi »Mi« in da smo povsod »Mi«.

Sistem naše borbe je poznan vsem in vsakemu. Vsi, ki prodajajo svoje telesne in duševne moči za vsakdanji kruh, se morajo strniti v enotno strokovno organizacijo, v kateri ni »protiuteževskih« honorizacij.

Naše misli, naš jezik ne sme biti zmešan; legendo babilonskega stolpa ne pustimo oživitvorjati v naših vrstah. Nacionalnih organizacij, ki, kakor svoje dni v Trstu, rešujejo v narodni državi buržuazijo, a železničarskemu delavstvu puščajo, da dela za 700, 900, 1000, 1200 Din na mesec, ne priznamo! Naj bo vedno in povsod, kakor je bilo v nedeljo 8. septembra 1929 v Ljubljani, ko je Zveza slavila 20letnico. Na ulicah, razen godbe, nobenega železničarja-proletarca, na zborovanju železničarske in druge gospode. Trpini tja ne spadajo, zato tudi niso šli.

Naj se delovanje »voditeljev« tistega »protiuteža« iz Trsta vleče kot rdeča nit, saj za to imajo interes. Da nam pa ne bodo padali v hrbet kakor leta 1909, 1911, 1920 itd., skrbeli bomo in skrbimo.

Mi moramo dobiti naše pravice! Dobili jih bomo, če se strnemo vsi v organizacijo, ki zahteva brez vsakovrstnih okoliščin in momentov:

1. Delavski pravilnik naj se uveljavi. Čas je že in državljan smo. Zato se naj naša zahteva izvrši!

2. Novi zakon — pragmatika — se naj uzakoni! Stalnost naša se naj ne zavlačuje!

3. Sporedne prinaladnosti se nam morajo dati!

4. Ureditv službene obleke se mora izvršiti. Zahtevati, da smo dostojno oblečeni, a ne za to izvrševati zakonitih predpisov, to naj preneha!

Nova izmjena čl. 205. zakona.

Član 205. Zakona o državno-saobračajnom osoblju, koji glasi: »Službenici u celoj Kraljevini uživaju stalnost po isteku tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, bez obzira na dosadanje propise«, pretrpio je svoju prvu izmjenu g. 1926. onamo, da je privremenost železničkih službenika bila produljena za nove tri godine, t. j. do 1. oktobra 1929. Sa tim danom trebalo je član 205. Zakona u svojoj prvotnoj stilizaciji da stupi na snagu i od toga dana imali bi železničari da uživaju stalnost. Ta stalnost imala je doći do izražaja u tome, da se ni jednog službenika nebi moglo otpustiti iz službe mimo propisa Zakona.

Veliki je interes kao železničara tako i njihove službe, da to tako i bude. Kad službenik na teškom i odgovornom poslu mora da strepi za svoju svagdanju egzistenciju, od toga ne trpi samo on, već i služba, jer joj se ne može posvetiti sa potrebnim marom i odanošću. Ali tako nije. Čl. 205. Zodo. pretrpio je novu izmjenu. Na predlog ministra saobraćaja i po saslušanju predsjednika ministarskog savjeta potpisan je novi Zakon, koji glasi:

»Član 1. Član 205. Zakona o državnom saobračajnom osoblju sa svojim izmjenama od 6. prosinca 1926. godine mijenja se i glasi:

»Član 205. Službovanje kod državnih saobračajnih ustanova može službeno prestati i mimo propisa Zakona o državnom saobračajnom osoblju.«

Član 2. Ovaj zakon stupa na snagu 1. rujna 1929. godine.«

Odredbe ovog zakona, iako su

5. Starostno zavarovanje naj se uvede! Mi delamo za državo, svoje moči izčrpavamo za njo, zato se nas mora preskrbeti za starost, da ne pridemo v miloščinsko oskrbo občin.

6. Bolniško zavarovanje naj se izvede, da bo železničar, ki zboli v službi vsled službe in vsled slabega materijelnega položaja, lahko odločeval s premoženjem, ki ga sam spravlja skupaj.

7. Zakon o zaščiti delavcev ima veljati tudi za nas, ker smo delavci. In naši delodajalci morajo določbe tega zakona upoštevati in izvrševati.

Stopamo v jesensko sezono. Naj se Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije še bolj razširi, še bolj strne in vse kategorijske organizacije, ki še niso uvidele, da je uspeh le v strnjenih vrstah, naj to uvidijo. Čimprej se bo to zgodilo, tem uspešnejše bodo naše zahteve. Indiferentni, ki čakajo pomoči od nekod, naj stopijo v organizacijo! Za njih gre, za nas vse gre. Uspehi se merijo po postavljeni moči.

Če so rdečo barvo kot znak sindikalne borbe ovenčali železničarski uradniki in predstavniki drugih sil, ovenčajmo to barvo mi s strnjnimi močmi v Ujedinjenem Savezu Železničarjev Jugoslavije! Naša barva je na obeh straneh znak sindikalne borbe. Mi nimamo dva obraza. Kajti preresni časi so danes.

Zato na plan!

kratke, mnogo nam govore. Njima dana je mogućnost, da se svakog železničara, bez obzira na broj godina, otpusti iz službe, a da se kod toga ne mora uzeti u obzir put, predviđen za otpust u zakonu o d. s. o., niti uvažiti prava, stečena na osnovu istog zakona. U stvari, ove dve zakonske odredbe ne znače ništa drugo, već da su svi železničari i nadalje samo privremeni službenici, čiji službeni odnosi sa saobračajnom ustanovom mogu prestati jednostranom odlukom samog poslodavca, t. j. saobraćajne ustanove.

Komu i zašto je to trebalo, pita se sa opravdanjem sveukupno železničko osoblje? Za vrijeme partizanskih režima bilo je jasno, da su takve zakonske odredbe služile samo u svrhu uskih partizanskih potreba režimskih partija, ali sada, kad partija nema, ovakvim odredbama nema mjesta. One postaju ozbiljna i jaka smetnja pravilnom razvitku našeg saobraćaja. Najuzornije su one željeznice, koje imaju stalne i obezbjedjene službenike.

Naša nastojanja ići će u pravcu, da se teške odredbe ovog novog zakona nad železničarskim osobljem provode čim blaže, te da ih u skom vremenu potpuno nestane. One ne služe interesima železničara, a ni saobraćaja. U našim nastojanjima treba svi železničari da nas pomognu i to tako, da čim brojnije pristupe u redove Saveza i kroz Savez porade na popravci svojeg materijalnog i moralnog položaja. To je jedini put, koji vodi boljoj i sigurnijoj budućnosti. Jaka organizacija je najbolja zaloga stalnosti u službi!

Dvajsetletnica zvezarjev.

Šla je mimo nas in preko nje so šle železničarske mase. Dva meseca se je bobnalo po vseh meščanskih listih o proslavi, hvalisalo Zvezo in njene uspehe kovalo v oblake, razne narodne organizacije so pozivale

svoje članstvo na udeležbo. Vse postaje, pol Ljubljane je bilo preplavljeno z letaki. Vodilni organi so govorili o 3000 ljudeh, ki bodo posetili to proslavo, o trumah Čehov, ki bodo prišli. Deloval je ves aparat in

slavje se je pripravljalo času primer-
no. Šla so še posebna vabila na že-
lezničarje, borce za Zvezo, ustanov-
nike, da se te proslave sigurno ude-
ležijo. Vse podružnice so dobile na-
log, da nabere čim več **zlatih in sre-
brnih žeblicev za zastavo**. In za dva
dni proslave se je določil pester spo-
red, **vreden tako bojovne organiza-
cije kot je Zveza**. Na predvečer
bakljada po Ljubljani s kompletno
godbo, nato koncert kar dveh pev-
skih zborov, drugi dan **spre vodi po
mestu, razvije zastave, slavnostni
govori, popoldne veselica**.

Gospodje zvezarji pa so delali
račun brez krčmarja, **delali so račun
brez železničarjev**. Zanašajoč se na
dvomesečno reklamo v »Jutru«,
»Slovincu«, »Narodu«, češ, če ne bo
železničarjev, bodo prišli pa Ljub-
ljančani.

Vendar tudi Ljubljančani pozna-
jo zgodovino dvajsetletnega delova-
nja zvezarjev, vejo za njih ponosne
akcije že leta 1909 in 1911, vejo za
njih čine po prevratu in zato se je
proslava 20 letnice zvezarjev izvrši-
la **brez železničarjev in brez ob-
činstva**.

V petek sprejem Čehov na po-
staji! Godba, g. Deržič in par naj-
ožjih! Potniki hite na vlake. Kar
pride ukaz: »Tir izprazniti, brzovlak
prihaja.« Godba zaigra, potniki iz-
stopajo in nekaj potnikov, ki ni sme-
lo čez tire, se zbere okoli Deržiča in
poslušajo »zanosit« govor in pri »ži-
vijo« klicih so se dvignile štiri roke;
potniki so vstopili v vozove in pe-
ščica le je sledila Deržiču. Češki že-
lezničarji so se zunaj zelo **začuden**
ozirali, ali ta peščica predstavlja
24.000 organiziranih in ali so res vsi
zvezarji v beli Ljubljani danes v
službi?!

Sobota zvečer! Bakljada izpred
Delavske zbornice! Okoli 30 godcev,
6 tramvajcev, 40 civilistov, par otrok

na cesti in kakih 50 radovednežev,
slučajno mimoidočih na trotoarju.
In je šlo! Lučke v svetilkah, čim-bum
po ulici, na vsakem vogalu pa se je
zmuznil kak »udeleženec« na troto-
ar in našli so se, ki so na vprašanje
odgovarjali: »Ne poznam teh.«

In nedelja! Ves pomp in agitaci-
ja, vsi zastopniki **civilnih in voja-
ških oblasti, samoupravnih institu-
cij, kulturnih društev, velikega žu-
pana, Sokola, dravske divizije, že-
lezniške direkcije, javnih nameščen-
cev, učiteljskega društva** niso mogli
pripomoči do velikega zborovanja,
ker je manjkal oni, ki na **železnici
trpi in dela** — manjkal je pravi že-
lezničar.

Povorka z zastavo po shodu —
par ljudi z godbo. K razhodu pred
Delavsko zbornico je prišla že **sa-
ma godba in skupno 17 civilistov**.

Ne bi pisali o zvezarski proslavi,
ker vemo, da so jim železničarji po-
vsod že obrnili hrbet ter jih danes
zapuščajo zadnji **železničarji** (o gos-
podi in onih, ki še računajo na pro-
tekcijo, ne govorimo). Vendar se
nam je zdelo porabno pribiti dej-
stvo, da zvezarji prirejajo v Ljub-
ljani **bakljade, veselice, razvije zas-
tav z zlatimi in srebrnimi žeblici, si
kade s slavnostnimi govori** v času,
ko se **trpeči železničar** bori za sta-
rostno zavarovanje, pragmatiko,
boljši kos kruha, v času, ko mora
železničar z osmimi člani rodbine
stanovati v razbiti baraki v eni sami
sobi, v času, ko mora drugi železni-
čar preživljati šestčlansko rodbino
z urno plačo 3 Din.

Danes ni čas za razvijanje zas-
tav, ne za zlate in srebrne žeblice,
ne za bakljade in ne bo čas vse do-
tlej, dokler ne bo mogel železničar
kupiti lačni deci kos kruha. Naše
življenje je preresno, da bi se mo-
gli varati s paradami.

redi, da se vsem difference še ta me-
sec izplačajo.

Konferenca progovnih čuvajev, paz- nikov in obhodnikov.

V nedeljo, dne 1. septembra se
je vršila v Zidanem mostu konferen-
ca progovnega osebja, katere so se
udeležili le delegati iz območja ljub-
ljanske železniške direkcije. Na kon-
ferenci je poročal o položaju progov-
nega osebja tajnik centrale s. Stan-
ko, na kar se je o posameznih toč-
kah razvila debata, ki je razkrila
naravnost neznosne razmere, ki vla-
dajo nad progovnim osebjem, ki je
danes postavljeno na najnižje stali-
šče, v najslabšo kategorijo, istočas-
no pa se ga do skrajnosti izrablja.
Nečuvno je, da danes celo v ob-
močju ljubljanske direkcije še ob-
stoja turnus 48/24 in se vsled tega
ni čuditi raznim nesrečam, ki se go-
de na progah. Urejene niso predor-
ske doklade, progovni čuvaj ni de-
ležen nikakih sporednih prinaldež-
nosti. Zelo so prizadeti čistilci bate-
rij, katerim se je edino v ljubljanski
direkciji ukinilo **pavšal za službeno
obleko**, češ, da ne pridejo z občin-
stvom v dotiko. (Je morala biti že
zelo kunstna glava na direkciji, ki
je to pogruntala.) Še slabše pa se
godi **progovnim obhodnikom**, ki za
obhod proge, ki ga za obhod proge
morajo vršiti v eni turi do 20 km ob
vsakem vremenu, snegu, dežju, ne-
vihti, ponoči in podnevi, ne dobe pa
zato nikake **odškodnine ali potnega
pavšala**, katerega pa dobi sekcijski
načelnik-inženier (radi bi poznali le
enega, ki peš obhodi progo, ker do-
slej jih vidimo le na brzovlaku ali
drezini) ter progovni mojster. Vpra-
šanje zase pa tvorijo **progovni paz-
niki** ali sedaj desetarji (kot pri vo-
jakih). Ti organi morajo na železni-
ci izvrševati vsa strokovna dela, so
za vsako delo odgovorni, morajo de-
lati čezure, odnosno nedeljsko služ-
bo in to vse brez odškodnine. Upra-
va pač smatra le progovnega moj-
stra za odgovornega in za strokov-
njaka, zapostavlja pa progovne paz-
nike. Kakšno pažnjo pač posveča di-
rekcija varnosti prometa, je jasen
dokaz dejstvo, da na koroški progi
kmalu ne bo več progovnih čuvajev,
ampak bodo njih službo vršile le
ženske dnevno od 6. ure zjutraj do
20. ure zvečer; če pa bo nastal kak
karambol ali iztirjenje, se bomo pač
izgovorili na »višjo silo«. Obče pri-
tožbe so bile radi **nepodeljevanja
dopustov** in izrabljanja delavstva
zlasti v skalnatih stenah brez vsake
posebne odškodnine. Tudi **stari pra-
gi** so neka specialiteta, v kateri se
nikdo prav ne spozna. Začudenje je
zbudila konstatacija, da je dobil
ljublanski železniški direktor (on je
pač večji revež in ima večjo družino
za preživljati kot progovni delavec
ali čuvaj) kar 100 (sto) pragov, pro-
govni delavec pa celih 10 (deset)
pragov.

Po vsestranski debati so bili so-
glasno sprejeti sledeči sklepi:

Centrala saveza naj ukrene vse
korake pri ministrstvu saobračaja,
da se definitivno uredi delovni čas
na podlagi osemurnega delovnika, da
se uvedejo prosti dnevi, turnus 12/24
in da se redno podeljuje zakoniti do-
pust in za dopust dostavi nadomest-
nike.

Da se uredi podeljevanje služ-
bene obleke zopet v naturi, v kolikor
pa se posamezni kosi ne bi podelili,
da se zanje izplača primerna den-
arna odškodnina. Kožuh in dežni
plašč naj se podelita ad personam
in naj ostaneta po nosilni dobi last
uslužbenca.

V novem zakonu o državnem
prometnem osebju naj se ukine po-
ložitajne plače, uvede avtomatično
napredovanje, voljeno disciplinsko
komisijo in odpravi kategorijo služ-
teljev. Za uvrščenje v kategorije naj
se upoštevajo le strokovna izobrazba
ter obdrži vse progovno osebje med
eksekutivnim osebjem. Stanarina naj
se primerno poviša. Progovne pazni-
ke pa uvrsti med zvaničnike I. ka-
tegorije.

V pravilniku sporednih prinal-
dežnosti naj se zagotovi nočne do-
klade vsemu osebju (nastavljenecem
in delavcem), ki vrše nočno službo.

progovnim obhodnikom in progov-
nim paznikom naj se zagotovi potni
pavšal v znesku Din 300.—, odnosno
Din 350.— mesečno, uredi naj se tu-
nelske doklade in za delo v skalovi-
tih predelih naj se plača 50% dokla-
do. Ime desetar naj se v novem za-
konu spremeni v progovni delovodja.

Poleg tega je bilo predloženih še
več zadev za lokalne intervencije,
nakar je bila konferenca zaključena
s pozivom, da gredo vsi organizirani
člani na delo, da zbero pod zastavo
saveza vse progovne čuvaje, obhod-
nike in paznike.

Konferenca radničkog osebja.

U nizu konferencija stručnih sek-
cija održana je i konferencija radio-
ničkog osebja. Održana je u **Za-
grebu** nedelju dne 8. o. m. u prostori-
ji Oblasnog Sekretarijata, a bila je
posvećena po delegatima sviju ra-
dionica u zemlji. I radionice iz na-
udaljenijih krajeva poslale su svoje
delegatice, što je dokaz, da su radni-
ci svoju konferenciju shvatili sa is-
pravne strane i pridali joj najpuniju
važnost.

Konferenciju je otvorio u 9 sati
drug **Kmet**, predsjednik sekcije ra-
dioničkog osebja. Uz pozdrav broj-
nim delegatima, učinio je kratko
razmatranje prilika u pojedinim ra-
dionicama, naglasivši, da je svrha
konferencije, da se te prilike još bo-
lje upoznaju i da se nastoji u svim
radionicama u život provesti ono,
što obnađamo najboljim i za radni-
ke najkorisnijim.

Posle ovog uvoda razvila se op-
širna rasprava. Delegati pojedinih
radionica iznosili su stanje, koje u
pojedinih radionicama vlada, a na-
ročito: **radno vrijeme, nadnice, ka-
ko se primijenjuje premijski i akord-
ni sistem, kako se naplaćuje preko-
vremeni rad, gdje se dobiva odijelo
i tko ga dobiva, kakvi su higijenski
uslovi rada, kakve su sigurnosne
mjere, o radničkim povjerenicima,
o bolesničkom fondu itd., te konač-
no o stanju organizacije u poje-
dinih radionicama**. U raspravi, u ko-
joj su sudjelovali drugi članovi **Čanžek,
Drnovšek, Seljak, Korene, Brlić,
Pongračić** i drugi, bilo je jednostu-
šno ustanovljeno, da se stanje radni-
ka u pojedinim radionicama može
poboljšati samo jačanjem naše or-
ganizacije u njima. Snaga organiza-
cije i svijest solidarnosti su najči-
stije zrcalo i prava radničkih. Dok
je u Mariboru organizacija najjača,
i prava radnika su najveća, a u ra-
dionicama, gdje je snaga organizaci-
je manja, i prava radnička su ma-
nja. Gdje pak organizacije nikako
nema, tu nema ni radničkih prava.
već je pravo ono, što poslodavec sa
svoje strane diktira.

Posle 6 satnog trajanja konferen-
cije, svi delegati složili su se na jed-
noj opširnoj rezoluciji, u kojoj se
najprije konstatira općenito stanje,
u kojem se radnici u radionicama
nalaze, a iza toga ističu zahtjevi, da
se ono švestrano popravi. (Rezolu-
cija biti će oštampana u narednom
broju.) Konferencija je zaključena u
4 sata po podne, sa apelom na sve
delegatice, da nastave živim radom u
pojedinih radionicama: sjedne stra-
ne da obavještavaju radnike o radu i za-
ključcima konferencije, a s druge, da
se slože i organizuju, jer je čvrsta
organizacija jedini put, kojim se do
ostvarenja postavljenih zahtjeva mo-
že doći.

Svi delegati razišli su se sa uvje-
renjem, da su savjesno i potpuno iz-
vršili zadatak, primljen od radnika
prigodom polaska na konferenciju,
iznjevši na konferenciji sve, što rad-
nike pojedinih radionica tišti i boli.
Na radnicima je sada, da slijede i
izvršuju zaključke, koje su delegati
na konferenciji donjeli.

Konferenca vlakospremnog osebja.

Kakor smo že zadnjič omenili, se
je vršila v Splitu dne 21. avgusta
1929 konferenca vlakospremnog
osebja, na kateri so bili zastopani
sodruzi iz Slovenije, Dalmacije in
Hrvatske. Konferenci je prisostvoval
izpred centrale s. Korošec, predse-
dovalec pa ji je s. Pešo iz Splita. Kon-
ferenca je bila obdržana v največji
disciplini in sodružni slogi ter je raz-

STROKOVNI VESTNIK.

Intervencija v Beogradu.

Kakor smo že zadnjič sporočili,
se izvrši v drugi polovici septembra
pri ministru saobračaja intervencija
izpred centrale našega saveza. V
deputaciji bodo zastopani po en de-
legat iz vsake oblastne direkcije.
Deputacija bo predložila ministru
saobračaja načrt zakona o držav-
nem prometnem osebju, ki ga izdela
naš savez, nadalje predlog za pra-
vilnik sporednih prinaldežnosti, slu-
žbeno obleko, ureditev delovnega
časa. Isto tako bo delegacija še ust-
meno podprla že predloženi predlog
za delavski pravilnik ter obnovila
zahtevo po izplačilu diferenc delav-
stvu ter naknadnih kreditih zlasti
za progovne delavce, kjer zopet
grozi večja redukcija.

Ves material kot ga predložimo
ministru, smo poslali tudi vsem po-
družnicam ter naročamo vsem po-
družnicam, da obdrže članske se-
stanke in z našimi zahtevami sezna-
nijo vse železničarje.

Internacionalna konferenca vlako- spremnega osebja.

Na inicijativo avstrijskih sodru-
gov je sklicana na Dunaj za 18. in
19. oktober 1929 državna konferen-
ca avstrijskega vlakospremnega o-
sebja in istočasno tudi internacio-
nalna konferenca vlakospremnikov
vseh evropskih držav. Naloga te
konference je ustvariti podlago za
čim tesnejše sodelovanje vlako-
spremnega osebja, da se začne in-
ternacionalna akcija za zboljšanje
položaja vlakospremnikov zlasti gle-
de enotne ureditve delovnega časa,
urnine in ostalih prejemkov.

Mi pozdravljamo inicijativo av-
strijskih sodrugov, od katerih se mo-
remo le nekaj naučiti ter bo naš sa-
vez zastopal na konferenci po en
delegat vlakospremnega osebja iz
Maribora, Ljubljane in Zagreba.

Kdaj bo saobračajni oddelek vrnil preveč odtegnjene rodbinske dokla- de možem tobačnih upokojenk?

Lansko leto so bile tobačnim u-
pokojenkam regulirane pokojnine za
par dinarjev, tako, da so znašale
mesto 190 Din okoli 215 Din in sicer

z naknadno veljavnostjo, ter so do-
bile tobačne upokojenke izplačano
diferenco okrog 250 Din. Mašinski
oddelek je nato predpisal možem
za ves čas nazaj v povračilo rodbin-
sko doklado po 150 Din, tako, da bi
moral dotičnik za 250 Din, ki jih je
dobila žena, plačati upravi celih 2250
Din nazaj. Po intervencijah je ma-
šinski oddelek ta odlok ukinil ter je
vsem prizadetim povrnil odvzeto
rodbinsko doklado nazaj in le ukinil
nadaljno nakazilo rodbinske dokla-
de. Ta postopek tudi odgovarja se-
danjim predpisom.

Saobračajni oddelek pa je svo-
jim uslužbencem, ki imajo take to-
bačne upokojenke za žene, odtegnil
skozi tri mesece po 150 Din, skupno
torej 450 Din, katerih pa uslužben-
cem še do danes ni povrnil. Podvze-
li smo sedaj potrebne korake, da se
tudi pri prometu teh neopravičeno
odvzetih 450 Din uslužbencem po-
vrne.

Kaj je z izplačilom diferenc upoko- jencem, vdovam in kaj je z eksek- tivno doklado?

Aktivno osebje je že pred dalj
časom dobilo izplačan drugi obrok
diference in 20% eksekutivno dokla-
do ter so tedaj tudi upokojenki in
vdove računale, da pridejo tekom
par dni na vrsto. Pa so se pri tem
prevarale, ker denarja le ni bilo ter
je bil vsak dan drug izgovor, tako,
da se izplačilo pri pretežni večini
zavlačuje še sedaj v septembru. Ču-
dimo se izgovorom, da je bil na pr.
neki uradnik na dopustu in da se
vsled tega niso mogli izstaviti plat-
ni listi za finančno delegacijo. Na
postajah se za vsako malenkost uki-
ne dopust, češ, da ga služba ne do-
pušča, zato vprašamo direkcijo, ali
ta ukrep ne pride v poštev takrat,
ko ima osebje nekaj za dobiti. Vsaj
toliko socijalnega čuta naj bi imeli
odločilni gospodje na direkciji, da če
so poskrbeli, da se je na direkciji ta-
koj in najprej izplačalo diference, bi
našli pota, da bi tudi ubogim vdo-
vam dali one davno zaslužene zne-
ske. Pozivamo ministrstvo, da pozo-
v ena odgovor one, ki na tak način
zatirajo upokojenke in vdove ter od-

pravljala najboljširneje o pravilniku sporednih prinaldežnosti, razvrstitvi vlakospremnege osobja, turnusih, službeni obleki, kasarnah in so v debati sodelovali vsi prisotni. Konferenca je trajala od 9. ure dopoldne do 18. ure zvečer ter so bili sprejeti v glavnem sledeči zaključki:

Delovni čas naj se uredi na podlagi turnusa 30/20/50 in vračuna v turnus, čas vožnje po voznem redu, poleg tega naj se računa v turnus po ena ura priprave in posprave tako v domicilni postaji kakor izven domicila. V turnus se vračunaj tudi vsakokratna predpisana šola. **Najdaljša služba** naj znaša pri osebnih vlakih do 10 ur, pri tovornih vlakih 12 ur. **Najmanjši počitek** v končnih postajah naj znaša 6 ur, v domicilni 10 ur. Turnus naj bo sestavljen tako, da je osobje vsako **tretjo noč** doma v času od 18. do 6. ure. Počitek, ki je manjši kot 5 ur izven domicila ali 8 ur v domicilu, se računa v službo. Režijska vožnja se računa v celoti v službo.

Radi sporednih prinaldežnosti je bil sprejet v celoti predlog centrale, da naj se mesto sedanje kilometraže uvede **urnina** ter je konferenca določila sledeče minimalne pristojbine za urnino:

- a) normalna urnina vlakovodje 4.50 Din, prtljažnik 4 Din, konduktar in zavirač 3.50 Din;
- b) znižana pa znašaj polovico od tega.

Prenočevalnina izven domicila, kjer ni kasarne, naj se plača v znesku 25 Din. Urnina naj se izplačuje vsakega 15. prihodnji mesec.

Vlakospremnege osobju naj se za službo na gorskih progah, kjer je 15 % vspona, izplača za 50 % povišana urnina.

Nadalje je konferenca postavila zahtevo, da se za nočno službo plača **nočne doklade**, in sicer za do 4 ure nočnega dela polovčna in čez 4 ure pa cela. Kot nočna služba se smatra služba od 20. ure do 6. ure. Nočna doklada znaša po 15 Din.

Obleka naj se podeljuje v naturi in sicer zimska obleka v mesecu oktobru, letna pa v mesecu aprilu. Zimska obleka naj se podeli vsako drugo leto, enako tudi letna obleka, takotako da dobiš vsako leto po eno obleko (hlače, bluzo, kapo), plašč vsako tretje leto in kožuh vsako četrto leto.

Redno naj se podeljuje čevlje osobju potniških vlakov in škornje osobju tovornih vlakov. Osobju pri tovornih vlakih naj se dalje podeli še platnena delovna obleka. Obleka naj se podeli tudi pomožnemu vlakospremnege osobju. Po polovični nosilni dobi naj ostane last uslužbenca.

V slučaju, da se ne bo obleka izdajala v naturi, naj se povišati paval in sicer za činovnike na 1500 Din letno, za vse ostalo osobje brez razlike položaja pa na 1200 Din letno.

Radi novega zakona pa se je sklenilo centrali predlagati, da naj v načrt novega zakona vzame sedanjí avstrijski sistem. (Opomba centrale: Tega sklepa centrala ni izvedla, ker v današnjih razmerah pri tako slabo organiziranih železničarjih bi sedanji avstrijski sistem nudil možnost čim največjega protežiranja posameznikov in zapostavljanja drugih.)

Poleg tega se je sprejelo še več sklepov radi razmer v Dalmaciji, nereda v kasarnah ter bo savez izvršil tozadevno intervencijo.

Odgovor direkcije na vlogo radi turnusa v Ljubljani.

V »Ujedinjenem Železničarju« od 15. julija smo priobčili vlogo na direkcijski radi prenaporne službe zlasti v takozvanem skakalnem turnusu. Od direkcije smo dobili odgovor sledeče vsebine:

Ujedinjeni Savez Železničarjev
Jugoslavije
Ljubljana.
Poštni predal 280.

Na Vašo vlogo št. U. D. O. 314 z dne 13. julija t. l. sporočamo:

Službena razporeda potniških vlakov tako postaje Ljubljana gl. kol. kakor tudi postaje Maribor gl. kol. sta v skladu z naredbami Ministrstva Saobraćaja in Generalne direkcije glede odmere delovnega časa za nastavljenno osobje (Nar. 327 Sl. l. 1920 in nar. 77 Sl. l. 1926).

V razporedu potniških vlakov postaje Ljubljana gl. kol. so združene skupine, obstoječe iz po 2 sprevodnikov in one iz po 1 sprevodnika po željah osobja. Direkcija pa je pripravljena ta dva razporeda zopet razdružiti, nakar bi »skakalni« razpored odpadel.

Stalež vlakospremnege osobja se izpopolnjuje sproti, kolikor je razpoložljivih prostih mest.

Za načelnika saobrać.-komerc. odeljenja:
A. V. Landl.

Za uslužbenice Mitrope in društva spalnih voz.

V Jugoslaviji so ti uslužbenci bili doslej organizirani pri zvezi in se za njih položaj nikdo ni brigal. V vseh ostalih državah (izvzemši Nemčije, kjer so organizirani pri živilskih delavcih) so ti uslužbenci organizirani v transportni organizaciji ter spadajo v sklop internacionalne transportne federacije v Amsterdamu. V največ deželah se ta personal nima na koga obrniti, da bi predložil zahteve za zboljšanje svojega gmočnega položaja, ker zastopniki družbe se zgovarjajo na direkcijsko, ta pa na vse intervencije in vloge molči. Naša internacionala je na poziv poljskih, nemških in rumunskih sodrugov sklenila sklicati dne 21. in 22. oktobra 1929 v Pariz konferenco zastopnikov tega osobja iz vseh držav, na kateri se bodo sestavile enotne zahteve in nato potom posebne deputacije predložile direkcijski v Parizu. Kako izrablja družba delavstvo, je jasen dokaz rapidno dviganje dobička te družbe, ki je znašal leta 1927 147.600.000 frankov, leta 1928 pa že 171.200.000 frankov, k temu pa pride še okroglo 11.000.000 obresti od naloženega kapitala, tako, da se je dobiček tekom enega leta dvignil za nad 35 milijonov frankov. Kapital družbe se je od 1. januarja 1928 do danes povečal od 115 milijonov na 230 milijonov frankov. Dividend se je izplačalo leta 1927 nad 86 milijonov, torej celih 75%. Torej par kapitalistom se je dalo za n. pr. vložen 1 milijon kapitala za eno leto, kar celih 750.000 obresti, ubogemu osobju pa se jemlje pravico za pravico. Nacionalna organizacija k temu lepo molči in smatra za edino nalogo pobirati od članov članarino. Naš savez je sedaj ukrenil korake, da se to osobje organizira v naše vrste in da pošlje že na to konferenco v Pariz svojega zastopnika.

Split.

U nedelju dne 1. o. m. održavali smo vrlo dobro uspešni sastanak radnika radionice i ložionice u prostorijama Radničke Komore. Ma da je sastanak bio savzan sa svrhom, da se podnese izvještaj o radu Saveza za radničko osoblje u vezi sa anketom u Beogradu i konferencijom radioničkih radnika, koja se dne 8. održavala u Zagrebu, za sastanak je vladao interes i kod imenovanog osoblja, pa mu je i ono pridošlo u lepom broju.

Sastankom je rukovodio odbor podružnice, a ispred Saveza govorio je drug **Pongračić** iz Zagreba. U odlučnom razlaganju on je potpuno pojasnio sve akcije, koje Savez poduzima, da izvojuje za radnike bolje uslove rada i nov Pravilnik, koji položaj toga osoblja treba da reguliše definitivno, a ne privremeno. Pojasnio je sve loše strane ranijih projekata radničkog Pravilnika. Opširno se pozabavio zadnjim projektom Ministarstva Saobraćaja i protupredlozima, koje je podnio naš Savez i koje je usvojila anketa željezničarskih radnika iz cijele zemlje, održana dne 29. i 30. juna o. g. u Beogradu. Ma da je projekat, kojeg je kao posljednjeg izradilo samo Ministarstvo Saobraćaja, mnogo različitiji i bolji od ranijih, ipak moramo mnogo i živo raditi na tome, da se i taj projekat poboljša i da u nj udje čim više naših predloga.

Moramo voditi računa i o tome, da uvažanje naših zahtjeva nije samo pitanje naših želja i dobre volje nadležnih, da te želje uvaži ili ne, već je to i pitanje naše snage, koju mi kao organizacija predstavljamo. Sa slabom i malobrojnom organizacijom možemo samo slabo uspeti, a brojno i duhom moćnom organizacijom mnogo. To su sasvim prirodni zakoni, koje u našim težnjama, da si izvojujemo bolju budućnost, ne smijemo potcijeniti. Radnici, ako žele da u svojim zahtjevima uspiju, moraju se organizovati i voditi žilavu borbu, te biti spremni, da doprinesu i žrtve. Bez toga nema napretka. To su učinili radnici drugih radionica i ložionica, isto to moraju učiniti i radnici u Splitu: prići u organizaciju i kroz organizaciju raditi na svojem podizanju. Tome nema nikakvih zaprieka: organizacija, naš Savez, potpuno je stručna i legalna, te je svima željezničarima, bez obzira na neke nacionalne ili ine osjećaje, mogućno, da u njoj sarađuju. I dužnost im je da to čine. Sva zaprieka tome radu može biti samo vlastiti nehai ili nesvijest. Jedno i drugo treba radnici u Splitu da zbac sa sebe i da se prime žilavoga rada na zadatcima i programu, koji je Savez na svoj barjak ispisao. To treba učiniti u toliko prije, jer visina nadnica i uslovi rada kao u radionici tako i u ložionici jasno pokazuju, da su željeznički radnici Splita na najzadnjem mjestu. A to samo radi toga, jer nisu organizovani i jer se bave sa koječem drugim, nego li svojim životnim pitanjima. Sa pozivom svima, da se kao jedan svrstaju u redove Saveza, zaključio je drug **Pongračić** svoje ljepo i poučno razlaganje.

Iza toga razvila se slobodna diskusija, u kojoj su pojedini drugovi iznosili svoje poglede kao na zahtjeve, koje Savez u korist radničkog osoblja ističe, tako i na jačanje organizacije, bez koje nam zahtjevi neće biti uvaženi. Iznešene su i mnoge žalbe na postupak prema radnicima, a naročito su se žalili ložari, od kojih, ma da su stekli sve preduslove, nijedan nije imenovan. Sastanak je zaključen sa apelom na sve željezničare, a naročito na radioničke i ložioničke radnike, da pristupe i ojačaju Savez, jer je čvrst Savez jedina garancija, da će se mnoge nepravde i težak položaj, pod kojim dalmatinski željezničari vrše svoju službu, popraviti na bolje.

Šibenik.

Na poziv sekretarijata iz Zagreba sazvati smo za ponedjeljak dne 2. o. m. zbor željezničara u prostorije gostione Krnić, koji je bio iznad očekivanja vanredno dobro posjećen. Istome su prisustvovali radnici iz ložionice, ložari, strojovodje, stanično, vlakoprato i pružno osoblje.

Sastankom je rukovodio predsjednik podružnice drug **Krnić**, a o položaju željezničara i najvažnijim zadacima organizacije podnio je opširan referat drug **Pongračić** iz Zagreba. Težinu položaja, u kojem se željezničari nalaze i u koji sve više zapadaju, dokazao je govornik statističkim podacima, prikazavši porast pruga, prometa robnog kao i osobnog kroz zadnjih 10 godina, a da istovremeno niti su srazmjerno sa povećanim prometom rasli i troškovi, niti je broj osoblja povećavan, a još manje su mu povišavana beriva, što bi, kod 80 do 100% povećanog napora moralo bilo uslijediti. Mjesto toga, željezničari doživ-

ljaju iz godine u godinu redukcije svojih beriva sjedne, te povećavanje dužnosti i produljivanje radnog vremena s druge strane. To se dešava imenovanom kao i radničkom osoblju, strojovodji, ložaru, vlakopratoju i kočničaru, bravaru kao i ugljenaru. Svi i sve više padaju na prosjački štap. Ova zajednica propadanja treba da nam bude putokazom u obrani. Od nevolja moramo se zajednički braniti kroz jednu i zajedničku organizaciju. **Strojovodja, ložar, vlakovodja i kočničar, bravar i ugljenar** treba da si postanu drugovi, treba da si daju patničke ruke, i da zajednički porade na svojem pridizanju. Radi toga treba odbaciti svako seperatisanje, već svi i složno treba da poradimo kroz Savez i na jačanju Saveza.

Zbor je ova razlaganja burno pozdravio. Nikoga nije bilo, koji se snjima nije složio. O lokalnim prilikama još su govorili drugovi **Gatara, Schlempl, Krnić** i drugi. Posle svršetka govornika zaključeno je, da se nadležnoj direkcijski uputi slijedeća predstavlka:

Umoljava se naslovna Direkcija, da:

1. ne snižuje plaće ložioničkom radničkom osoblju i ložarima, a u koliko su sniženja već uslijedila, da ih se opozove i svemu osoblju ostavi plaće, koje je primalo prije 25. augusta o. g.;
2. sve privremene službenike, koji su navršili godine privremenosti i položili propisane ispite, čim prije imenuje i proizvede u kadar regulisanih službenika, te tako udovolji topoglednim odredbama Zak. o d. s. o.;
3. radni dan pružnih stražara na dalmatinskim prugama, koji vrše službu 24, a slobodni su samo 12 sati, čim prije dovede u sklad sa mogućnošću fizičke i duševne izdržljivosti, ako već nije moguće, da se njihov radni dan utvrdi na bazi 8 satnog. Najmanje što bi trebalo učiniti jest, da se radni dan tog osoblja utvrdi na bazi 24satne maksimalne službe, a iza toga 24 sata minimalnog odmora.

Za ovakvu izmjenu svojeg radnog dana moli su stražarsko osoblje ne samo sa stanovišta potreba svojeg zdravlja i mogućnosti za savjesno i marljivo vršenje svojih dužnosti, već još više radi potreba samog saobraćaja, za sigurnost kozež, prevelika izmorenost i trpnja tih službenika, počinje predstavljati sve veću opasnost;

4. svem osoblju, imenovanom, pomoćnom i radničkom, podijeljuje godišnje plaćene odmore u smislu propisa Zakona o d. s. o. i Privremenog Pravilnika;

5. službu manevre u stanicí Šibenik podijeli na 3 partije, koje neka budu uposlene u turnusu od po 12 sati, a iza toga 24 sata slobodno;

6. kod izmjena kao Zakona o d. s. o. tako i Pravilnika o sporednim prinaldežnostima uzme u obzir potrebu, da kilometraža putujućeg osoblja na dalmatinskim i ličkim prugama bude za 50% veća, jer je pruga brdovita te štavlja na osoblje mnogo veći napor; da se svem vlakopratoj osoblju zagarantuje kilometraža i za razvrstavanje te da se ukinu tzv. »režije«-putovanja odn. da se i za takva putovanja zaračunava puna kilometraža. —

Nova Gradiška.

U nedelju 1. o. m. održali smo vrlo dobro posjećen sastanak u gostioni A. Ivaniševića. Glavnu raspravu vodili smo o položaju imenovanog osoblja, kojeg smo izvjestili o akcijama, koje Savez poduzima u njegovu zaštitu. Isto je izvješteno i o predlozima, koje Savez pretrsa na sekcijskim konferencijama, a koji idu za time, da se položaj imenovanog osoblja utvrdi na jednoj boljoj osnovi, a prije svega, da ima odgovarajući položaj prema stručnoj spremi i da mu se zagarantuje automatska unapredjenja.

Sve imenovano osoblje pokazuje za rad Saveza najveći interes. Ono je u većini sve do skora bilo privjesak žutokljunaša, od kojih se sada odvajaju, te pristupa u naše redove. Svi su uvidjeli, da su žutokljunaši doneli željezničarima samo najveće zlo: opljačkali ih za njihove bijedne novce i pripomogli, da ostanu bez ikakvih prava. Isto to su uvidjeli i radnici-profesionisti. I njima nema mjesta među tom naduvenom gospodom, već među ostalom rajom. Radnik radnik.

Podružnica je narasla na preko 50 članova, a pristupaju još novi. Zaključili smo u najskorijem vremenu sazvati veliku skupštinu, na koju nam pošaljite delegat iz Zagreba, a na kojoj želimo uspostaviti naše definitivno jedinstvo na taj način, da se svi željezničari nadju u našim redovima. Na toj skupštini ćemo definitivno likvidirati žutokljunaštvo, a time odstraniti i glavne uzroke svima nevoljama i nepravdama, koje su nas zadnjih godina snašle. I. L.

Vijesti obl. sekretarijata Zagreb

Zborovi i sastanci.

Zagreb. U nedelju dne 24. augusta održali smo užu sastanak tokarskih radnika iz radionice, na kojem je podnešen izvještaj sa intervencije kod g. upravnika radionice, učinjene povodom predstavke za povišicu plaća. Izvještaj je podnio drug **Kmet**, kojem su se priključili i ostali drugovi, koji su u delegaciji sudjelovali.

Posle podnešenog izvještaja razvila se diskusija, u kojoj je jednodušno konstatovano, da ova akcija Saveza, ma da je poduzeta pod najtežim prilikama, ipak donosi tokarskim radnicima ljep uspjeh. Isti bi bio zamjerno veći, da su svi tokarski radnici složni i jedinstveni u redovima organizacije, ali na žalost, još

uvijek imade pojedinaca, koji u organizaciju neće ili pak rade protiv nje. Ti su za tokarske radnike te radionice najviše škodljivi i što uspjeh akcije nije urodio potpunim plodom, najveća krivica je na njima.

Da bi uspješni borbe u budućnosti bili veći i sigurniji, svi prisutni su jednodušno riješili, da će živo poraditi, da se tokarski radnici do jednoga organizuju. Svi moraju postati odani privrženici i saradnici organizacije, jer samo tako moći će se učuvati i izvojevane plodove. Samo slijepac uraditi će nešto drugo. Radi toga, svitokarski radnici radionice, svrstajte se u redove boraca i branite Vaša prava.

K. J.

Obl. sekretarijat Sarajevo.

Oblasna konferencija u Sarajevu.

U nedjelju 25. augusta održata je oblasna konferencija u prostorijama sekretarijata u Radničkom Domu u Sarajevu. Ovoj konferenciji, pored delegata podružnica, prisustvovali su i znatan broj drugova iz Sarajeva i obližnjih podružnica. Ispred centralne uprave konferenciji je prisustvovalao predsjednik saveza, **drug Blaž Korošec**.

Izvještaj o radu oblasnog odbora u minuloj godini podnijeli su drugovi **Gjorgije Gjurčić**, predsjednik i **Tomo Zima**, tajnik. Oni su u izvještaju iznijeli sve što je oblasni odbor poduzimao za zaštitu interesa željezničara u ovoj pokrajini.

Izvještaj o radu centralne uprave saveza i o položaju željezničara podnio je predsjednik saveza, drug **Korošec**. Drug **Korošec** u svome opširnom referatu izneo je sve što je centralna uprava poduzimala da se zaštite interesi kako radničkog tako i regulisanog osoblja. Naglasio je, da je savez sve poduzeo da se već jednom donese Radnički pravilnik, kojim će se regulisati odnosi između radnika i saobraćajne uprave. Isto tako savez je poduzeo sve da se izmjene, koje se u zakonu donesu, budu što povoljnije. Sve ove predloge treba da izradi samo osoblje, na koje se zakon odnosi. U vezi sa ovim savezna uprava je organizovala niz

Še danes se vpiši v Cankarjevo družbo!

konferencija, na kojima se ova pitanja pretresaju i donose konkretni predlozi, koji će se podnijeti ministarstvu. Dužnost je zato željezničara, da stupanjem u redove našega saveza isti u njegovom nastojanju pomognu.

Ispred industrijskih željezničara govorio je drug Obrad Marković, predsjednik podružnice Ljubija. Drug Marković je u svome govoru pozdravio konferenciju ispred industrijskih željezničara, željezničara, koje se slabo poznaju. Ne samo da ih ne poznaju ostali željezničari, nego za njih ne zna ni onaj koji bi morao znati. Industrijskih željezničara u Bosni ima oko 4000 i potrebno je da se o njima povede računa. Jer ove željeznice nisu, kako se to misli, kakove šumske koturače, nego su to željeznice koje vrše istu dužnost kao što je vrše i državne željeznice. Na ovim željeznicama vrši se javni saobraćaj, te željezničari dolaze u dodir sa svim našim građanstvom, pa prema tome i osoblje mora da ima potrebnu naobrazbu i spremu. Ovo osoblje mora imati propisne stručne ispite, koje predviđa zakon o saobraćajnom osoblju.

Dakle kad ovi željezničari sve to moraju da imaju što oni i sami odobravaju, nije pravo da ih se ipak smatra kao neželjezničare.

Industrijski željezničari nisu osigurani penzijama ni platama od kojih bi mogli bar donekle svoju obitelj obezbijediti, već rade do iznemoglosti a onda ga se jednostavno baci napolje. Što se tiče toga osiguranja, najgora su stali željezničari »Šipadove« željeznice Drvar-Dobrljin. Na ovoj željeznici ima oko 2500 željezničara, koji zarade toliko da ni suha hljeba nemaju, a o drugim životnim potrebama ne treba ni govoriti. — Uprava ove željeznice nedavno ih je nagradila sa širitima i izgleda da se radi po onoj staroj metodi Ote Štajnbajsa (veliku titulu a malu platu). Sekcijski radnici ove željeznice plaćeni su od 16 do najviše 20 dinara.

U svome daljnjem govoru apelovao je drug Marković na oblasnu konferenciju i centralnu upravu saveza da se na svim mjestima založi za ove željezničare, a oni će svojim radom na organizaciji dokazati da su pravi željezničari i da će rame uz rame svi bez razlike boriti se za svoja ekonomska prava.

Na kraju napominje, da industrijski željezničari nemaju službenih haljina te i u tome izostaju daleko od državnih željezničara. Poziva sve industrijske željezničare da se što prije nadju u jednoj organizaciji, i to u Ujedinjenom Savezu Željezničara Jugoslavije.

Poslije se prešlo na izbor odbora u koji su ušli slijedeći drugovi: Predsjednik: Gjorgje Gjurić, podpredsjednik: Ilija Ledić, tajnik: Tozima, blagajnik: Milan Tupajić, članovi odbora: Marko Barbarić, Dušan Ilić, Franjo Pešek, Anton Veronese, Ibro Beširević, Obrad Marković, Gjorgjo Trifković, Ivo Tazić; nadzorni odbor: Franjo Ungerman, Ljubo Ružić i Čordašić Mijo.

Poslije izbora odbora, drug Gjurić je prisutne pozvao, da nastave sa radom na jačanju saveza i zaključio ovu uspijelu konferenciju.

Banja luka.

18. augusta održali su vrbanski željezničari »Bosansko« D. D. u Radničkom Domu u Banja Luci skupštinu na kojoj je osnovana podružnica našega Saveza. Ovoj skupštini ispred Oblasnog Odbora prisustvovao je i drug Tomo Zima iz Sarajeva. Skupštinu je otvorio i predsjedavao joj drug Ivan Župančić. Pozdravivši prisutne i naglasivši svrhu ove skupštine dao je riječ drugu Zimi. Drug Zima u svome referatu o potrebi organizovanja industrijskih željezničara naglasio je da je krajnje vrijeme da se željezničari svi bez razlike okupe u Ujedinjenom Savezu Željezničara, pa pripadali oni državnom ili privatnom preduzeću. Ovo je potrebno iz razloga što oni svi vrše jednaku službu. Uspoređuje život

državnih željezničara sa životom industrijskih željezničara a naročito željezničara vrbanske željeznice, koji je daleko izostao od ostalih željezničara. Da je to tačno zaključuje već iz toga, što oni moraju da vrše službu po 5—600 sati mjesečno. Plate su isto tako mizerne, one nisu dovoljne, da se suhim hljebom može prehraniti. Ovome zlu moraju sami željezničari da stanu na kraj, a to je moguće postići jedino kroz organizaciju, i to u organizaciji sa ostalim željezničarima, a to je Ujedinjeni Savez Željezničara, koji je uvijek stajao na braniku interesa sviju željezničara. Potrebno je zato da svi zajednički prionu na radu oko podizanja i jačanja svoje stručne organizacije od koje će imati koristi sami željezničari.

Poslije govora druga Zime govorio je drug Isović, koje je apelovao na prisutne, da u započetoj radu istraju i da se ne daju od nikoga smesti.

Iza toga prešlo se na čitanje pravila i pravilnika te izbor podružničkog odbora. U odbor izabrali su slijedeći drugovi: Predsjednik: Žarko Magjarać; podpredsjednik: Milan Kudra; tajnik: Ivan Župančić; blagajnik: Barili Josip; članovi odbora: Milan Momić, Ivan Matijević, David Gjukelić, Ivan Samida; nadzorni odbor: Ivan Kardun i Karlo Smit.

Poslije toga drug Župančić pozvao je sve prisutne na rad na jačanju organizacije i zaključio je ovu uspijelu skupštinu.

Njihovi »uspjesi«.

Organ žutog udruženja »Sarajevski željezničar«, u članku »Naša organizacija za dobro saobraćaja« u svom 3. broju piše,

Akcija Strokovne komisije za Slovenijo.

Ker je na dnevnem redu revizija socialne zakonodaje, ker je izrečena beseda, da se uzakoni starostno zavarovanje, ker sta izdana projekta za obrtni in rudarski zakon, je moralo delavstvo k tem vprašanjem povedati svoje mnenje. In Strokovna komisija za Slovenijo je pozvala vse organizirano delavstvo, da to stori, da javnosti in vladi pove, kako naj bo urejeno starostno zavarovanje, da bo res starostno zavarovanje, kako naj se izvrši revizija socialne zakonodaje, ako je to že neizbežno, da bo res revizija, t. j. zboljšanje socialne zakonodaje, ne pa poslabšanje, in kako naj izgleda rudarski in obrtni zakon, da bo zares izvajan. Saj je delavstvo ravno tako davkoplačevalec, kakor kapitalisti, pravzaprav večji, ima istotako obveznosti do države, plačuje celo v pretežni večini poleg kmetov, krvavi davek, zato ima pravico, da pove svoje zahteve in pričakuje, da se bodo tudi njegove zahteve upoštevale. In to tem bolj, ker so te zahteve in ti predlogi v korist celokupnosti in ne kakim majhnim grupam državljanov.

Delavstvo je razumelo poziv Strokovne komisije za Slovenijo in povsod živahno zborovalo.

Službene vesti centrale, podružnic in tajništev

Željezničarima Beograda i Zemuna.

Ujedinjeni Savez Željezničara, pododbor Beograd, ima svoje prostorije u palati Radničke Komore. Nemanjina ulica 34/II, levo. Članovi koji žele pristupiti u Savez ili koji traže ma kakva obaveštenja, neka se jave tamo svakog radnog dana od 18 do 19 sati u veče, a nedeljom i blagdanima od 10 do 12 sati pre podne.

Uprava.

Vsem članom v vednost.

Adresa našega saveza (centrale) je:

Ujedinjeni savez železničarjev Ljubljana.

Poštni predal 280.

Vse dopise za centralo in list pošiljajte le na ta naslov.

Centralna uprava saveza.

Izdavanje voznih pogodnosti.

Na pitanja raznih podružnica te članova, ne možemo svima posebiце da odgovorimo, već objavimo to preko novina:

Generalna Direkcija ne naplaćiva nikakve sume za izdavanje besplatnih karata (za tiskanice: Besplatna karta), za koje se je ranije plaćalo po 1, 2 i 3 Din. Dostavljamo to svima drugovima do znanja i ravnjanja.

Oblasni odbor Beograd.

(Centralna uprava već je i pismeno zatražila od ministarstva, da obavijesti vse oblasne direkcije, da ne naplaćuju nikakve sume za besplatne karte.)

Uradne ure na centrali so zopet od 8. do 12. in od 15. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure.

Adrese tajništva.

Oblasni sekretariat Sarajevo ima svoje prostorije u Radničkom domu u Sarajevu. Adresa jeste: Sa-

kako je njihova organizacija kroz deset godina učinila mnogo za dobro saobraćaja i dobro željezničara. Koliko su oni dobra stvarno učinili kako za saobraćaj tako i za željezničare, to željezničari najbolje znaju. Medjutim, priznati moramo da su gospoda, koja su bila na čelu tog žutog udruženja, učinili dosta dobra, ali samo za sebe, svoje prijatelje i prišipetlje, dočim svi oni, koji su godinama prisilno plaćali članarinu zato udruženje, nisu od njega videli nikakova dobra; naprotiv samo štetu.

Deset godina rada žutog udruženja u ovoj pokrajini najbolj su osjetili radnici, kojima su baš pomoću toga udruženja oduzeta mnoga, ranije stečena prava. Tako su radnicima oduzete ukoričene legitimacije, snižene plate a oni slati na neplaćene dopuste i t. d. Kod saobraćaja, pak, već godinama se krši osmočasovno radno vrijeme, zavedeni su turnusi 24/24 i još mnogo toga, a za ukidanje ovih nepravdi žuto udruženje nije ni jedan potez učinilo. I sada, kad su željezničari u masama sve to spoznali i počeli udruženje napuštati, oni su zakukali kako im naš savez vrbuje članstvo. Poručujemo žutoj gospodi iz udruženja da naš savez članstvo nije nikad vrbovao, nego je uvijek izlazio samo sa istinom i stalno gledao koga će u savez primiti. Medjutim oni su i ranije pokušavali a i danas još nastoje da pomoću pritiska željezničare natjeraju u svoje udruženje. Samo što u tome više ne uspijevaju, jer su željezničari došli do uverenja da je jedino naš savez u stanju zaštititi njihove interese, i zato neće dugo potrajati i svi sviješni željezničari će se naći u našem savezu.

lastnem interesu, da med službo ali pred nastopom službe ne uživajo opojnih pijač, zlasti z ozirom na sedanje prenaporno službo, da se ne bo event. slabost ali hipna bolezen vsled preutrujenosti mogla smatrati kot posledica pijače.

Centralna uprava U. S. Ž. J.

Gospodarska poslovalnica otvorena.

V Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 13 je bila pretekli teden otvorena za teritorij ljubljanske železniške direkcije železničarska gospodarska zadruga ter je bil s tem postavljen temelj za nadaljni razvoj zadruga gibanja med zavednimi železničarji.

Začeli smo z malim. Otvorili smo zaenkrat samo

manufakturni oddelek,

da sedaj pred zimo in v začetku šole res priskočimo na pomoč vsem železničarjem. Če vzamemo le službeno obleko, je danes vsakdo prepričan, da s 600 Din, katere dobi za obleko, ne more kupiti vse potrebne obleke. Da se omogoči železničarjem nabava obleke, jo bo naša poslovalnica oddajala na 10 obrokov in to brez vsakega pribitka cen. Da smo kljub temu v cenah konkurenčni, navajamo le par zgledov:

Blago za službeno obleko (3 m in 10 cm) z vso podlogo stane pri nas III. vrste le 353 Din, II. vrste 446 Din in I. vrste 492 Din. Torej le 40 do 50 Din mesečno bo plačal železničar za službeno obleko.

V zalogi imamo nadalje že danes nad 100 vzorcev blaga za moške obleke, nad 40 vzorcev za suknje, nadalje bo v zalogi vse blago za ženske obleke, perilo, delovne srajce, delovne obleke itd.

Nočemo železničarjev varati s 5% povračil, ker danes že vsakdo ve, da če dobi koncem leta 5% povračil, je tekom leta moral najmanj 10% več vplačati.

Da omogočimo vsakemu železničarju, da bo naš član in zadrugnik ter sogospodar zadruga, smo določili najnižjo vpisnino in delež ter znaša vpisnina enkrat za vselej le 5 Din in delež tudi le 5 Din.

Prosimo vse sodruge, ki bodo blago kupili, da takoj javijo vse svoje pritožbe, ki bi jih event. imeli in sicer tako glede kvalitete blaga ali postrežbe na naslov:

»Poštni predal 280 — Ljubljana«. Na ta naslov naj se pošiljajo tudi vsa naročila od zunaj. K temu naslovu ni treba pristavljati nikakih drugih naslovov.

Željezničarji! Prvi korak za osamosvojitve železničarjev je narejen in na tem temelju je potrebno, da si izgradimo lastne zadruga, ki jih bomo upravljali železničarji sami brez vsakih višjih pritiskov in ki nam bodo vsak čas odprte tako, ko bomo zdravi in služili, kakor če bomo bolni ali v borbi za naše pravice.

Željezničarji Slovenije! Na Vas je, da si danes nekoliko bolj utrdite Vaš položaj, da vržete en del odvisnosti raz sebe.

Prvi korak nam mora uspeti in prihodnje leto moramo v Sloveniji odpreti tudi že splošno konzumno zadruga, kjer bomo kupovali vsa živila in kjer bomo tudi z našim premoženjem sami upravljali.

Pojdimo boljši bodočnosti nasproti! Naš sklep danes naj bo: Organizirani železničarji bomo kupovali vse blago za obleke le v svoji zadrugi.

Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije.

Pozor!

Železničarji!

Pozor!

Prodajalna naše zadruga se nahaja v Ljubljani na Miklošičevi cesti 13 (prva ulica desno od kolodvora, ako gledate v mesto).

Zadruga pisarna, kjer se vpišete ter dobite vsa pojasnila, event. kredit, pa se nahaja v Delavski zbornici, v isti ulici (Miklošičeva cesta) prvi vhod, prvo nadstropje.

Gospodarska poslovalnica
osebja ljubljanske železniške direkcije.